N° 157. 1863.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 14 November.

W. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Editie van vrijdag avond 8 ure.

In de laatste dagen moesten wij een aantal berigten van onderscheiden aard onvermeld laten liggen, omdat plaatsgebrek ons de opname verhinderde. Ten einde den voorraad niet meer te doen ophoopen, zullen wij morgen op het gewone uur een extra nommer onzer courant uitgeven.

Middelburg 13 november.

Wie nog het voortreffelijke boekje van den heer Theod. Jorissen „De omwenteling van 1813", in het vorig jaar door de Maatschappij tot nut van 't algemeen uitgegeven, niet gelezen heeft, haaste zich dit nog te doen voor de 17e november aanbreekt. Want — ook al staan hem toch reeds de gebeurtenissen helder voor den geest — hij zal er het aanstaande feest des te blijder door vieren.

Wij verwijzen dan ook nogmaals naar deze historische schetsen, waardoor achtereenvolgens de toestand onder fransch bestuur, *de opstand en de restauratie* in fijne trekken, in levendige kleuren en met sterk relief ons als het ware voor oogen worden geplaatst.

Maar ook aan andere boeken en vlugschriften, waarin de geschiedenis van 1813 met meerdere of mindere naauwkeurigheid verhaald wordt is, geen gebrek. In de laatste dagen zijn wij er van overstroomd. Niemand ontbreekt het derhalve aan de gelegenheid om, *door het verkrijgen van eenige* kennis van het verleden, zich in staat te stellen beter te waarderen hetgeen op de gebeurtenissen van 1813 gevolgd is en dankbaar te herdenken het jaar waarin de grond is gelegd van een zoo gezegenden toestand.

Laten wij dus thans meer algemeene historische beschouwingen aan anderen *over, we willen* toch met een enkel woord aanstippen wat in het bijzonder de bevrijding van Walcheren heeft gekenmerkt. Daarvoor vragen wij heden — zie de rubriek Mengelingen — eenige oogenblikken de aandacht onzer lezers.

Wij ontvangen heden avond de memorie van beantwoording van den minister van binnenlandsche zaken op het verslag *der tweede kamer omtrent de staatsspoorwegen* dienst 1864. Daarin komt zeer veel belangrijks voor. Plaatsgebrek verhindert ons echter heden in het geven van een overzigt. Maar toch mogen we niet onvermeld laten dat in dit verslag de bevredigende woorden voorkomen: „Voor de afdamming van het Sloe worden de noodige opnemingen gedaan en plannen ontworpen."

Sedert *onze vorige opgave* van het aantal gevallen van kinderziekte te Baarland is dit wederom met acht vermeerderd en derhalve tot 82 geklommen. Van deze laatste acht lijders waren slecht twee op zeer jeugdigen leeftijd gevakcineerd. Van vakcinatie of hervakcinatie schijnt in die gemeente nog maar geen sprake te wezen.

Uit Zierikzee schrijft men ons van 11 dezer:

„De kollekte ten behoeve van al de armen dezer gemeente, op jl. maandag door de leden der plaatselijke kommissie voor het nationaal gedenkteeken van 1813 alhier gehouden, heeft, naar men verneemt, opgebragt de som van plus minus drie honderd zeventig gulden, *welke aan de armbesturen* is ter hand gesteld, om daarvan op 17 november e. k. zoodanige buitengewone bedeeling te doen, als het doelmatigst zal *worden geacht.*"

Wij vernemen, zegt de Stoompost, dat de heeren L. J. A. van der Kun, hoofdinspekteur van den waterstaat, en J. A. Beijerinck, hoofdingenieur, eenige havens in Frankrijk zijn gaan bezoeken. Volgens *informatiën zou deze reis* in verband kunnen gebragt worden met het sedert zoo langen tijd bestaande plan eener haven te Scheveningen.

— Sedert eenige dagen *heeft men te* Rozendaal een begin gemaakt met het opbouwen van een hulpstation, ten behoeve van den spoorweg van daar op Bergen op Zoom, hetwelk binnen 45 *dagen* gereed moet zijn zoo dat men meent dat de lijn van Rozendaal op Bergen op Zoom den 15 december in exploitatie zal gebragt worden.

Benoemingen en besluiten.

Leger. Op verzoek pensioen verleend, ten bedrage van f 1020 's jaars, aan den kapitein van het 2e regement infanterie P. A. J. Gosenson.

Benoemd bij het wapen der infanterie: bij het 1e regement, tot 1en luitenant (naar ouderdom van rang) de 2e luitenant A. J. G. W. von Motz, van het korps; bij het 7e regement tot kapitein van de 2e klasse (naar ouderdom van rang) de 1e luitenant H. Hendriksen, van het 8e regement.

INDISCHE DIENST. Benoemd tot onderwijzers 3e klasse voor de dienst in Nederlandsch Indië de hoofdonderwijzers: A. F. Hillebrand te Amsterdam en J. F. W. Winterberg te Veenendaal, mitsgaders de hulponderwijzers P. van Elsen te 's Gravenhage, A. E. Schreuders te Haarlem, J. Bouwhuis te *Kampen, en* A. den Hamer te IJzendijke.

Kerk- en schoolnieuws.

De heer J. J. Gobius du Sart, predikant te Raamsdonk, heeft voor het beroep naar de hervormde gemeente te Serooskerke (Walcheren) bedankt.

— Bij het twaalfde beroep in de zelfde vakature is te Wolfaartsdijk tot predikant bij de hervormde gemeente *beroepen de heer Wouter Kraijenbelt, predikant te Scheveningen.*

Gemengde berigten.

Men verzekert dat de kleeding der afgevaardigden ter bijwoning der plegtigheid van het leggen aan den eersten steen voor het in het Willemspark op te rigten nationale monument, volgens het door de hoofdkommissie uitgedrukt verlangen, zal bestaan in geheel zwarte kleeding met witte das en een oranjestrik van smal lint op de linkerborst.

— Naar *wij vernemen* heeft Z. M. de koning bedankt voor de hem, door een dertigtal der aanzienlijkste jongelieden uit de residentie en door het delftsche studentenkorps aangeboden *eerewachten,* bij *gelegenheid der plegtigheid* van het leggen van den eersten steen voor het monument in het Willemspark te 's Hage.

— Direkteuren van het Provinciaal utrechtsch genootschap van kunsten en wetenschappen hebben, volgens magtiging der algemeene vergadering, een adres aan den koning ingediend, waarin de afschaffing wordt gevraagd van de doodstraf.

— Te 's Hage wordt van gemeentewege groen beschikbaar gesteld voor de burgers ter versiering der woningen. Heden *is men* daar algemeen begonnen de vlaggen uit te steken en oranje te dragen.

— Het werk der volkstelling, waarvan thans ongeveer 800 *bladzijden zijn gedrukt,* zal *vermoedelijk binnen* twee of drie maanden het licht zien.

— Eerstdaags zal te Brussel een concert worden gegeven, waarop *zich eene* aanverwante van Napoleon als zangeres zal doen hooren. Deze dame is mad. Giroud de Villette, geboren Bonneville de Bleschamp, nicht van de prinses Lucien Bonaparte (prinses van Canino). Mad. de Villette is door het ongeluk gedwongen om als zangeres den kost te verdienen.

— Een vreeselijk voorval heeft zaturdag avond te Londen *plaats gehad. Een* huurkoetsier *stond met zijn rijtuig* omstreeks half negen ure nabij het station van den Great Eastern spoorweg, toen een fatsoenlijk gekleed heer hem *aanriep en in zijn rijtuig* stapte met eene dame van 30 a 40 jarigen leeftijd en twee kleine meisjes, waarvan het eene zeven, het andere vier jaar oud zal zijn geweest. De heer gelastte den koetsier naar een logement in Westbournegrove, Bayswater, te rijden en zijn weg door de City te nemen. Midden is Bishopsgate-street gekomen deed de heer het rijtuig aan een bierhuis ophouden en deed haar eene kan bier komen voor zijn gezelschap. Het *rijtuig* reed daarop verder en in Furnival's Inn, Hollborn, deed de heer weder stil houden, steeg weder uit het rijtuig, betaalde den koetsier, *gelastte dezen met de overige personen zijn weg* te vervolgen, terwijl hij een anderen weg insloeg. De koetsier reed nu naar de hem aangeduide plaats in Westbournegrove en hield daar stil; doodelijk ontsteld was hij, toen hij het portier openende, de dame en de beide kinderen dood in het rijtuig zag liggen. Terstond werd geneeskundige hulp ingeroepen, doch het bleek dat alle hulp overbodig was. De lijken werden nu naar St. Mary's hospital gebragt en uit een voorloopig onderzoek is gebleken dat zij door pruissisch zuur vergiftigd zijn, hetwelk hun waarscijnlijk werd *toegediend in het bier dat zij in* Bishopsgate-street gebruikten. Een digte sluijer is nog over deze treurige zaak verspreid, en nog is het niet gelukt te ontdekken wie de slagtoffers zijn, en evenmin wie de heer was die het rijtuig verliet en waar deze is gebleven. Wel werd berigt aan het bureau van policie ontvangen, dat iemand, gelijkende op de beschrijving welke door den koetsier van dien heer was gegeven, dood in bed gevonden was in een koffijhuis in Southwark, en dat deze zich het leven had benomen door laudanum in te nemen, doch de koetsier, die terstond naar het koffijhuis *werd ontboden,* verklaarde dadelijk dat dit niet het lijk was van den heer die in zijn rijtuig gereden had.

Provinciale staten van Zeeland.

VERBETERING.

Het voorstel betreffende de heffing van opcenten ten behoeve der kalamiteuse polders is in de zitting van jl. vrijdag niet, zoo als wij in ons vorig nommer meldden, met 20 tegen 12 maar met 21 tegen 13 stemmen aangenomen. Behalve de door ons genoemde leden stemde ook de heer de Smidt tegen het voorstel, terwijl een der leden, door ons voor tijdelijk afwezig gehouden, blijkt te hebben voorgestemd.

De heer Hennequin verzoekt ons te melden dat hij bij de behandeling van het voorstel om aan Veere een renteloos voorschot tot verbetering der haven toe te staan, het niet *heeft doen voorkomen als of hij in het vervolg* weinig geneigd wezen zoude hulpbehoevende gemeenten te helpen, maar dat hij juist verklaard heeft, of althans bepaald willen verklaren „niet de reserve door de kommissie in haar rapport opgenomen te beamen, dat dit bij uitzondering en zonder gevolgtrekking voor anderen zou geschieden." Hij wilde zich niet gebonden achten aan de voorstelling als *of dit hulpbetoon bij uitzondering en zonder* eenigerlei gevolgtrekking wezen zou, maar zijne volkomene zelfstandigheid in deze bewaren.

Volgens *de hierop door den heer Cau gegeven inlichting* had de reserve alleen betrekking op het verstrekken van gelden uit het fonds voor verbetering van wegen, zonder dat ook de kommissie zich daardoor verklaarde tegen het verleenen van hulp door gelden op de begrooting ten behoeve van waterwerken uit te trekken.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

De fransche Moniteur bevat den brief, welke door keizer Napoleon aan de soevereinen van Europa is gerigt om hen uit te noodigen tot het voorgestelde kongres. Na een blik te hebben geworpen op den politieken toestand van Europa, gelijk dit in de keizerlijke troonrede geschied is, treffen wij in den uitnoodigingsbrief de volgende allergemoedelijkste betuigingen aan:

„Tot den troon geroepen door de Voorzienigheid en den wil der fransche natie, maar opgevoed in de school des tegenspoeds, is het welligt aan mij minder dan aan een ander geoorloofd *de regten der soevereinen en de wettige wenschen* der volken te miskennen; ik ben dan ook bereid om, zonder vooraf bepaald stelsel, in eenen internationalen raad *dien geest van gematigdheid en regtvaardigheid mede te* brengen, welke gewoonlijk het deel is van degenen die zoo velerlei beproevingen hebben doorgestaan.

„Indien ik het initiatief van zoodanig voorstel neem, dan word ik daartoe niet door een gevoel van ijdelheid gedreven; maar daar ik de soeverein ben, aan welken men bij voorkeur eerzuchtige bedoelingen toeschrijft, zoo stel ik er prijs op om door een *opregten en loyalen* stap te bewijzen, dat mijn eenig doel is zonder schokken tot de bevrediging van Europa te geraken.

„*Wordt dit voorstel door u goedgekeurd, dan verzoek* ik u Parijs als plaats der bijeenkomt aan te nemen. Europa zou er welligt eenig voordeel in zien, dat de hoofdstad, van *waar zoo dikwerf het sein van beroering en omverwerping* is uitgegaan, de zetel wierd van konferentiën, bestemd om de grondslagen eener algemeene bevrediging te leggen."

Volgens Le temps heeft keizer Napoleon eene uitnoodi*ging* gerigt tot de volgende mogendheden: Engeland, Rusland, Oostenrijk, Pruissen, Italië, Spanje, Portugal, Beijeren, Wurtemberg, Hanover, Saksen, Zweden, Dene*marken, den duitschen bond,* Zwitserland, Turkije, België. Nederland en den paus.

In „Le livre bleu", gisteren aan het fransch wetgevend *ligchaam en den senaat medegedeeld,* worden de *verschil*lende buitenlandsche kwestiën niet onbehandeld gelaten. Ook de poolsche aangelegenheden worden daarin uitvoerig besproken. De geheele geschiedenis dezer kwestie wordt naauwkeurig nagegaan, terwijl de konklusie is dat het vraagstuk een europeesch karakter bezit en dat het met de regten noch verpligtingen van Frankrijk overeenkomt om alleen *eene verantwoordelijkheid* op zich te nemen, welke door allen moet gedeeld worden,

Op het jaarlijksch banket door den lord-mayor van Londen *gegeven,* hetwelk ook door lord Palmerston werd bijgewoond, heeft deze staatsman in een toast een blik geworpen op de buitenlandsche aangelegenheden. De worsteling in Amerika eischte nog altijd Engelands onzijdigheid en in de poolsche kwestie hebben de vertoogen van het engelsch ministerie wel geen gevolg gehad, maar het heeft zijn pligt gedaan. De verwachtingen der aanwezigen dat lord Palmer*ston zich zou uitlaten omtrent de gevoelens der regering over* Napoleon's voorstel om een kongres te houden, werden echter te leurgesteld. Het orgaan van lord Palmerston, The morning post, *ontleent bij het bespreken dezer toespraak* aan de talrijke toejuichingen, welke haar ten deel vielen, het

bewijs dat al hetgeen ten opzigte van het privaat leven des ministers in den laatsten tijd beweerd is, als lasterlijke aantijging moet worden beschouwd. Of The morning post door dergelijke bewijsvoering velen tot zijn gevoelen zal overhalen, mag betwijfeld worden. Juister achten wij de ironische bewering van lord Palmerstons orgaan, dat, indien het door Napoleon voorgestelde kongres tot een goed resultaat mogt leiden, men ook eene vriendschappelijke bijeenkomst zou mogen te gemoet zien van den paus, den keizer van Rusland, den aartsbisschop van Canterbury en den heer Spurgeon om al de twijfelingen van Renan en Colani te doen ophouden en één algemeen geloof tot stand te brengen

De kroonprins van Pruissen, die de opening der zittingen van de beide huizen, gelijk wij mededeelden, zou bijwonen, is onmiddellijk na die plegtigheid weder over Coblentz, alwaar zich de koningin van Pruissen thans bevindt, naar Engeland teruggereisd.

Men zal zich herinneren dat onlangs de aanstaande benoeming van den generaal de Berg tot luitenant des keizers in het koningrijk Polen gemeld werd. Deze betrekking toch oefende hij tot dusverre slechts ad interim uit. Die benoeming heeft thans plaats gehad, zoo dat nu te Warschau de aller strengste onderdrukkingsmaatregelen worden verwacht.

Volgens eene mededeeling uit Vera Cruz, welke Le Phare de la Loire niet schroomt in zijne kolommen op te nemen, wordt die stad, even als andere door fransche troepen bezette plaatsen, nog voortdurend door mexikaansche guerrillas geteisterd en hebben er steeds kleine gevechten plaats, waarin niet altijd de franschen zegevieren. De mexikanen schijnen nu en dan zelfs spoortreinen aan te houden, hoewel zich daarop steeds ter beveiliging eenige soldaten bevinden.

Omtrent de madagaskarsche aangelegenheden wordt door het dagblad La France gemeld dat de weigering der koningin aldaar om het vroeger met Frankrijk gesloten traktaat te bekrachtigen moet worden toegeschreven aan den engelschen zendeling Ellis, die, even als zijne ambtgenooten, juist niet op bijzonder evangelische wijze op Madagaskar pleegt te werk te gaan. Of deze nieuwe tegen hem ingebragte beschuldiging nu, bij al hare waarschijnlijkheid, waar is, kan eerst na betere meer volledige en onpartijdige berigten worden beslist.

MENGELINGEN.

EENIGE HERINNERINGEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN WALCHEREN.

NOVEMBER 1813 — MEI 1814.

Aan al de rampen welke de fransche overheersching met zich bragt had Walcheren ruimschoots zijn deel. Vernietiging van den handel, konskriptie, ondragelijke rekwisitiën, het policie-spionnenstelsel en allerlei drukkende militaire maatregelen, dat alles knelde de bevolking in zoo enge banden dat elke poging tot verzet vruchteloos bleek te zijn. Walcheren was in november 1813 geheel van Holland afgescheiden, en de toestand waarin men verkeerde was lang die van volslagen onzekerheid. Geene berigten kwamen anders dan ter sluiks te Middelburg aan, brieven en dagbladen werden, waar men ze vond, in beslag genomen. De Middelburgsche courant was reeds den 1 junij 1811 opgeheven en vervangen door het Journal du departement des bouches de l'Escaut, een blad dat geheel in de magt der regering was. De verschillende geruchten die nu en dan tot de walchersche bevolking doordrongen werden vaak officiëel op de onbeschaamdste wijze tegengesproken. Toen het b. v. bleek dat de gebeurtenissen te Amsterdam en 's Gravenhage op 15, 16 en 17 november geen geheim meer waren, verscheen weldra de volgende dagorder:

„Departement van de monden der Schelde.

„Dag-order

„In het paleis van het goevernement te Vlissingen, 22 november 1813.

„De divisie-generaal, goeverneur van het eiland Walcheren, bevelvoerende over de zeeuwsche eilanden, in staat van beleg zijnde.

„Vernomen hebbende dat kwaadwilligen of personen, die zonder reden zich bevreesd maken, het gerucht hebben uitgestrooid dat de steden Amsterdam, 's Gravenhage en andere plaatsen in Holland in opstand zouden zijn tegen onzen doorluchtigen soeverein, dat de oranje-vlag aldaar openlijk zou zijn uitgestoken, enz. Willende de welgezinde bewoners van Zeeland voor de ongelukkige gevolgen behoeden, welke zouden voortspruiten uit hunne deelneming in de gevoelens, die men in de voormalige hollanders onderstelt, verwittigt hen dat, terwijl hunne landstreek in staat van beleg is verklaard, ieder persoon, die door woorden of door het verspreiden van schrikverwekkende geruchten tot een opstand mogt aanzetten, oogenblikkelijk zal worden gevat, naar het hoofdkwartier gebragt en binnen 24 uren door eene militaire kommissie veroordeeld als oproermaker.

„De generaal gelast voorts den bevelhebbers der eilanden Schouwen, Zuid-Beveland en Walcheren om alle openbare of geheime vereenigingen te beletten, alle societeiten, onder welken naam opgerigt, te doen sluiten, alsmede alle koffijhuizen of herbergen, waarin reeds zoodanige gesprekken mogten zijn gehouden of welke tot vergaderplaatsen strekken van personen, die ten opzigte hunner gevoelens van getrouwheid jegens onzen doorluchtigen keizer mogten verdacht zijn.

„In overleg met de burgerlijke autoriteiten zullen zij overigens overal huiszoekingen doen, waar zij dit noodig achten, ten einde zich meester te maken van de vereenigingsteekenen, welke zich aldaar mogten bevinden. In dit geval zullen de personen in wier bezit dergelijke teekenen gevonden worden, en ook daarvan geene voorafgaande verklaring hebben gedaan aan den bevelhebber, gevat en naar het hoofdkwartier gebragt worden om aldaar te worden gevonnisd.

„Op bevel van den divisie-generaal, goeverneur van het eiland Walcheren.

„De chef van den staf

„Baron DE FAYE."

Hierop verscheen den volgenden dag een besluit van den prefekt van het departement der monden van de Schelde, waarbij bepaald werd:

Art. 1. Ieder die oranje-vaandels of andere teekenen van dien aard bezit, zal deze op den dag der afkondiging van dit besluit ter mairie zijner gemeente moeten overbrengen.

Art. 2. De maires zullen binnen 48 uren, alle vereenigingsteekenen, welke gedeponeerd zijn, naar de onder-prefektuur van hun arrondissement opzenden.

(Get.) PYCKE.

Voor eensluidend afschrift,

De sekretaris-generaal, DU BOSCH.

Op 26 november verscheen in een supplement van het toenmalig Journal politique du département des bouches de l'Escaut het volgend „article communiqué", gedrukt op last van den prefekt:

Zierikzee 25 november 1813.

De onder-prefekt van Zierikzee

aan den heer prefekt

„Ik heb de zekere tijding ontvangen, dat onze troepen den 22, ten 8 uur des morgens, Dordrecht zijn binnengerukt en zich reeds over geheel Holland hebben verspreid; de oproersvlag is overal afgeworpen en heeft opgehouden te wapperen op de naburige oevers van dit arrondissement.

„Voor extrakt,

„De sekretaris-generaal, DU BOSCH."

Op 1 december rigtte de baron Pycke een manifest aan de maires der verschillende gemeenten, waarin op de handhaving der rust werd aangedrongen. „Wantrouwt de gevaarlijke raadgevingen — zoo luidde het slot van dit stuk — dier snoode lieden, die u zouden willen misleiden en tot buitensporigheden vervoeren, welke uwen val zouden veroorzaken. Frankrijk zal, weest daarvan verzekerd, weldra weder overwinnend optreden en dan zult gij insgelijks de vruchten plukken van den vrede, welken onze monarch aan de wereld wil geven."

Op dien zelfden dag rigtte de baron Pycke een manifest tot de geestelijken der verschillende gezindten, waarbij, met het oog op de vredelievende gevoelens der zeeuwen, het het volgende werd beweerd: „Wij kunnen geene betere gelegenheid vinden, mijne heeren, dan den verjaardag der krooning van onzen doorluchtigen soeverein, om het Opperwezen te danken voor de gunst, welke hij aan de bewoners van dit departement heeft verleend en bij die plegtigheid de gevoelens van liefde en getrouwheid jegens onzen keizer op nieuw te betoonen."

Deze plegtigheid had plaats op 5 december 1813. Het gelui der klokken, het wapperen der fransche vlaggen, een Te deum, het schenken van eene huwelijksgift aan de middelburgsche rosière van 1813, gratis-voorstellingen in den schouwburg enz. gaf op dien dag blijk der feestelijke stemming hier ter stede.

Hoe het niettemin woelde en kookte onder de walchersche bevolking bleek uit een dagorder van den generaal Gilly van den volgenden inhoud:

„Dag-order.

„De divisie-generaal, goeverneur, vernomen hebbende dat sommige inwoners der gemeenten en boerenhofsteden aan de kust van Terveer tot Westkappel in verstandhouding zijn met den vijand en door teekenen kennis geven van de tegenwoordigheid der troepen, brengt ter kennisse,

„dat hij aan de kantonnements kommandanten bevel heeft gegeven om op alle personen te doen schieten, die, militairen noch douane-ambtenaren zijnde, zich op de duinen mogten bevinden vóór zeven uur der morgens of nà vijf uur des avonds; mogt men bemerken dat er uit woningen teekenen werden gegeven door vuurpijlen of op eenige andere wijze, dan zullen die woningen onmiddellijk worden afgebrand."

Op 19 december werd door den maire van Middelburg, Byleveld, op last van den goeverneur ter kennisse der inwoners gebragt dat alle wapenen binnen 24 uren ter mairie moesten worden overgebragt. Dit had ook in andere gemeenten plaats.

Op 21 december werd daarop eene mobile kolonne opgerigt om de gemeenten, welke nalatig mogten zijn in het voldoen der requisitiën van werklieden daartoe te dwingen.

Intusschen maakten de fransche legerbulletins steeds gewag van allerlei overwinningen, welke door de meesten echter slechts met een glimlach werden gelezen.

Op 20 januarij vernam men iets omtrent den toestand van Holland uit het legerbulletin van dien dag. Door het verraad der hollandsche troepen, behoorende bij de afdeeling van den generaal Molitor, was Holland. — zoo las men in dit legerberigt — toen Amsterdam en 's Gravenhage oproerig waren geworden, zonder verdediging gebleven. De generaals Rognet en Maison hadden echter de oproerlingen nederlaag op nederlaag toegebragt. De dappere admiraal Verhuell was naar den Helder vertrokken en niet te verleiden om zijne pligten te schenden. „Ik heb voor tien maanden leeftogt — heeft hij gezegd — en ik heb den keizer der franschen den eed van trouw gedaan."

Op 9 februarij werd op nieuw bij dagorder van den generaal Gilly over de traagheid der gemeenten in het leveren der approvisionnementen geklaagd terwijl werd besloten om met geweld die leveringen te vereffenen, in welk geval het dubbele van het vroeger bepaalde moest worden opgebragt. Ook het deponeren der wapenen ter mairie scheen niet door allen te zijn geschied, van daar een nieuw bevel van den maire van Middelburg op 10 februarij.

Op 13 februarij daaraanvolgende werd nu „op verzoek van den generaal-opperbevelhebber, goeverneur van Walcheren, en ingevolge de bevoegdheid, hem toegekend door zijne excellentie den buitengewonen kommissaris van zijne majesteit in de 24e militaire divisie," de zetel der prefektuur tijdelijk naar Vlissingen overgebragt.

Ook de ontvanger-generaal, de opper-ingenieur, de direkteurs van de domeinen, kontributiën en vereenigde regten, even als het entrêpot van tabak, volgden den zetel der prefektuur, de overige ambtenaren en geëmploijeerden bleven te Middelburg.

Eenige dagen voor de overbrenging van den zetel der prefektuur naar Vlissingen hadden er ongeregeldheden plaats gehad, waaraan zich behalve eenige personen uit de naburige gemeenten ook eenige inwoners van Middelburg hadden schuldig gemaakt. Dien ten gevolge vaardigde de goeverneur de volgende dag-order uit:

„In het goevernementspaleis te Vlissingen 13 februarij 1814.

„Soldaten!

„Op den 11 dezer maand hebben eenige kwaadwillige dwazen, die gewapend de gemeenten van Serooskerke, Sint Laurens en Brigdamme hadden verlaten, de vermetelheid gehad om de eerste cohorte van het Pas de Calais in hare kwartieren te Middelburg aan te vallen. Ofschoon deze troepen op dergelijke misdadige aanranding niet voorbereid waren, werden de aanvallers spoedig terug gedreven, terwijl verscheidene sneuvelden en anderen in handen vielen der dappere nationale garde, welke bij deze gelegenheid even veel getrouwheid als moed aan den dag hebben gelegd. Gedurende de beweging door deze omstandigheid veroorzaakt is de bevolking van Middelburg, met uitzondering van een klein aantal personen, wier namen bekend zijn, rustig gebleven, terwijl de maire zich het ambt, door hem bekleed, waardig heeft betoond.

„Reeds zouden de gevangen genomene oproerlingen hunne straf hebben ondergaan, indien ik niet degenen, die zich hebben laten medeslepen, wenschte af te scheiden van degenen, die werkelijk schuldig zijn; indien een uwer evenwel, een enkel franschman van welken rang hij zij of welke betrekking hij bekleede op het eiland Walcheren mogt worden mishandeld of bedreigd, dan zullen allen, die op den 11 zijn gevat of ten gevolge dier gebeurtenissen nog zullen gevat worden, onmiddellijk worden gefusilleerd en de gemeenten waarin zich de oproerige beweging heeft vertoond in brand worden gestoken.

„Soldaten, gaat voort met u wel te gedragen en eene goede krijgstucht in acht te nemen; vergeet nimmer dat gij eerbied en bescherming schuldig zijt aan personen en eigendommen en weest verzekerd dat ik u in alle omstandigheden regt zal laten wedervaren.

„De divisie-generaal, goeverneur,

„GILLY."

Op 22 februarij werden de drukkende lasten op nieuw vermeerderd door den prefekt in wiens besluit, te dien opzigte genomen, gewezen werd op de blokkade der kusten, welke dergelijken maatregel noodzakelijk maakten, daar deze belette om bijstand uit de keizerlijke schatkist te ontvangen, welke trouwens op dat oogenblik ook weinig geld zou hebben veil gehad om naar Walcheren te zenden. De goeverneur eischte van de gegoede ingezetenen van Walcheren een voorschot van 400.000 franken.

Op 2 maart werden het Journal politique du departement des bouches de l'Escaut en het tevens bestaande Feuille des annonces opgeheven, terwijl deze door een Feuille hebdomadaire de Middelbourg werd vervangen, hetwelk, zoo mogelijk, nog meer onder den invloed der prefektuur stond. Met vergunning van den prefekt kon dit blad, behalve des zaturdags ook des woensdags worden uitgegeven.

Dat dit weekblad gevuld was met allerlei opgesierde legerbulletins der franschen, waarbij men overal overwinningen behaalde, en vele duizende krijgsgevangenen maakte behoeft geen betoog. Nu en dan las men ook berigten aangaande den prins van Oranje, volgens welke zijne zaak aller ongunstigst stond.

Daar het heimelijk invoeren van schimpschriften op keizer Napoleon en van dagbladen, waarin de toestand van Holland naar waarheid werd voorgesteld, de gisting der bevolking van Walcheren vermeerderde, werd op 22 maart door den goeverneur een dagorder uitgevaardigd om dit te beletten. Geen vaartuig of persoon mogt volgens dat besluit in de havens van Walcheren worden toegelaten dan met verlof van den kommissaris-generaal van policie.

Op 7 april werd het volgende berigt in het Journal hebdomadaire opgenomen:

„Vere 7 april. De engelschen hebben gisteren hunne schepen, op de Schelde liggende, gevlagd en ten 1 uur verscheidene kanonschoten gedaan. Zij zijn zoo beleefd geweest om ons daarvan de reden te doen kennen door een groot bord met het volgende berigt in letters van 5 voet lengte:

„De engelschen zijn te Bordeaux.

„De geallieerden zijn te Parijs.

„Daar zij ons reeds vier malen deze voorgewende voordeelen hebben aangekondigd, en zij telkens valsch waren, is het wel te onderstellen dat zij ook thans voor de vijfde maal niet beter zullen geraden hebben.

De op den 29 en 30 door Z. M. bij Langres behaalde overwinningen geven aanleiding om stellig het tegendeel te verzekeren."

In het volgende nommer werd weder gewaagd van allerlei zegepralen; alleen zag men daarin dat de engelschen ditmaal niet ten onregte bewijzen van vreugde hadden gegeven. Immers, men las te midden van allerlei overwinningen des keizers dat „het bezit nemen van de hoofdstad door den vijand eene treurige gebeurtenis was, maar deze geenszins ontsteltenis moest veroorzaken." — „Het bezit van Parijs legt slechts zeer weinig gewigt in de schaal, daar deze stad noch eene sterke vesting noch eene militaire positie is." — „Verre dan, dat de inneming van Parijs eenigen schrik moet

voorzaken, moet men het beschouwen als eene onvoorzigtige beweging van de zijde der geallieerden, welke noodzakelijk hunne geheele vernietiging zal verhaasten."

„Moed en standvastigheid! — aldus eindigde het legerbulletin — het uur der verlossing is geslagen; Frankrijk zal weldra vrij en Parijs herwonnen zijn!"

Als echo op deze laatste ontboezeming verscheen eene dagorder uit het goevernementspaleis te Vlissingen, geheel in den zelfden geest gesteld.

„Weinige dagen later las de bevolking van Walcheren de volgende:

„Proklamatie.

„In het goevernementspaleis te Vlissingen 17 april 1814.

„De divisie-generaal, groot-officier van het legioen van eer, goeverneur van het eiland Walcheren.

„aan de inwoners van Walcheren.

„Het keizerlijk bestuur in Frankrijk is afgeschaft: de natie heeft hare oude koningen terug geroepen. Het eerste gevolg dezer belangrijke gebeurtenis zal zonder twijfel de vrede [illegible] moeten blijven aan het voorloopig bewind, hetwelk Frankrijk regeert in naam van zijne majesteit Lodewijk XVIII en elke daad van uwe zijde daarmede in strijd, zou een misdaad zijn.

„Ik heb aan den admiraal-opperbevelhebber der engelsche zeemagt op de beide armen der Schelde eene wapenstilstand doen voorstellen. Ik twijfel niet of hij zal dat voorstel aannemen: van dat oogenblik af zullen alle kommunikatiën geheel vrij zijn gelijk voorheen.

De generaal-goeverneur,
„Gilly."

Eensklaps waren nu de hekken verhangen en in het volgende weekblad las men allerlei dwaasheden en verzinselen omtrent „den korsikaan." Zoo beweerde het Journal des débats (voorheen Journal de l'empire) dat „de korsikaan" Parijs in de lucht had willen laten springen enz. enz.

De maatregelen van het fransch bestuur op dit eiland bepaalden zich thans slechts meer tot het handhaven der orde, waarbij trouwens elke partij belang had. De maire van Middelburg werd echter in die laatste dagen nog wegens miskenning van het gezag der overheid geschorst, ofschoon hij weinige dagen later weder besluiten geteekend heeft.

Bij besluit van den prefekt van 23 april werden daarop alle handelingen van den maire van Middelburg als zoodanig van nul en geener waarde verklaard.

Op dingsdag 26 april verscheen weder de Middelburgsche courant bevattende het ontwerp van eene grondwet voor de Vereenigde Nederlanden.

Op 30 april daaraanvolgende werd door de bevolking van Walcheren met groote vreugde vernomen dat een kommissaris der fransche regering te Vlissingen was aangekomen, met bevel om de fransche troepen het eiland te doen ontruimen. De hollandsche vlag zag men weder op verschillende plaatsen wapperen. Op 5 mei kwamen daarop de kommissarissen-generaal van den soevereinen vorst hier ter stede aan en begaven zich in feestelijken optogt naar het stadhuis. Ook de komst van de kommissarissen-generaal te Vlissingen en te Veere werd aldaar door allerlei vreugdebedrijven gevierd. Middelburg was den 5 mei als in een prieel herschapen; geen straat waar men geen groene eerepoorten, festoenen of kroonen zag. „De vreugde — zoo lezen we in De franschen in Walcheren, van J. de Kanter Phil.zoon — werd gevoeld door allen die gevoelen konden: door geenerlei ongeregeldheden onteerd, genoot men haar stil, dankbaar en volkomen: niet vrolijk te zijn was thans misdadig."

ZEETIJDINGEN.

Heden komt uit zee het schoonerschip *Catharina Elisabeth*, gezagv. J. Pander, van Newcastle, bestemd naar Middelburg.

HANDELSBERIGTEN.

Graanmarkten enz.

Amsterdam 11 november. Tarwe en gerst vaster. Raapolie op zes weken f 40¼. Lijnolie op zes weken f 41¾.

Dordrecht 12 november. Voor witte tarwe werd bij het begin der markt eene kleinigheid meerder bedongen, doch later kon men tot vorigen koers gemakkelijk koopen. Rogge was tot 10 cent lager traag afgaande. Gerst als voren. Haver ruim prijshoudend. Paardenboonen f 5,40 a f 6, de harde soort gezocht. Duiveboonen 30 cent lager. Witteboonen 50 cent hooger, puike soort werd niet aangevoerd. Bruineboonen in een doen. Blaauwe erwten f 6.30 a f 7,20, de goed kokende gezocht. Voor koolzaad werd 20 cent hooger bedongen, verkocht puik zeeuwsch zakmaat a f 13. Raapolie werd f 38½ kontant bij gerief, 38 kontant bij partij gedaan, 1 december op f 38, en 1 mei 1864 op f 38½ gehouden. [illegible] kontant.

Oostburg 11 november. De aanvoer van granen was heden zeer ruim en de vraag beperkt, zoo dat men om te kunnen verkoopen, aanmerkelijk beneden vorigen koers afgeven moest. Goede haver, erwten en paardenboonen werden echter omtrent als voren verkocht. Men betaalde voor puike nieuwe tarwe f 7,75 a f 8, gemeenere en blaauwe f 7 a f 7,50. Nieuwe rogge f 5,50 a f 5.70. Nieuwe wintergerst f 4,50 a f 5,25. Zomer dito f 4.50 a f 5. Haver f 2.35 a f 3. Paardenboonen f 5,50 a f 5,70. Graauwe erwten f 6,60 a f 6,10. Groene dito f 6 a f 6,50.

Middelburg 12 november. De aanvoer van heden uit Zuidbevelandsche eilanden was weder niet groot, doch uit Walcheren was er nog al wat aan de markt. De vraag naar erwten en boonen was meer beperkt, waardoor houders in navolging der rotterdamsche verhooging, die verhooging niet voor de witteboonen konden [illegible] bleven in een doen. Tarwe meestal zonder prijsverandering, alleen is zeeuwsche tarwe 20 ct. hooger betaald. Rogge met weinig handel. Naar gerst, vooral in wigtige soorten, die zeer weinig ter veil was, bestond goede vraag. Paardenboonen werden op vorigen weekprijs gehouden. Koolzaad zonder handel, men noteert heden 50 cent lager. Puike nieuwe zeeuwsche tarwe f 8,50, mindere naar rato. Puike jarige walchersche dito werd aan f 8,30 verlaten. Dito nieuwe f 8,75 a f 8.65, mindere werd niet gevraagd. Dito zeeuwsche rogge f 6.25 a f 6. Puike wigtige wintergerst f 5.60, mindere f 5.50. Puike dito zomergerst f 5,40, mindere niet begeerd. Puike walchersche witteboonen werden meestal op f 11,25 vroeg beurs gehouden, doch later aan f 11 gekocht. Dito bruineboonen f 9,75 a f 9,50. Puike walchersche groene erwten f 7,25 a f 7. Jarige paardenboonen hield men op f 5,75. Puike nieuwe dito f 6 a f 5,75. Koolzaad wordt heden f 12,50 genoteerd.

Raapolie f 39,50. Patentolie f 41,50. Lijnolie f 46,— per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager. Harde lijnkoeken f 16,50, zachte dito f 13,50 per 104 stuks. Harde raapkoeken f 68 per 1040 stuks.

GEMIDDELDE MARKTPRIJZEN.

Middenprijzen van bakbare tarwe f 8,60 en rogge f 6,—. Aardappelen f 1,50 a f 1,70 per ned. mud. Versche boter f 1,— a f 1,04 per ned. pond.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 13 november.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	61⅛
	dito dito dito	3	„	74⅜
	dito dito dito	4	„	98½
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	—
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Rusland.	Obligatien 1798/1816	5	„	100⅛
	Certifik. Hope & co.	4	„	—
	Oblig. dito 1855, 6de serie	5	„	86⅛
	dito dito Leening 1860	4½	„	87¾
	Certifikaten	6	„	50¼
	Aand. spoorweg		„	19¼
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	51¼
Oostenrijk.	Obligatien metalliek	5	„	—
	dito 1847/1852	2½	„	30¼
	dito rente Amsterdam	5	„	81⅜
	dito nationale	5	„	64⅛
	Bank aktien	8	„	—
Italië.	Leening 1861	5	„	—
Spanje.	Obligatien (binnenlandsche)	3	„	50¾
	dito 3 thans	2½	„	46⅞
	Amortisable schuld		„	33
Portugal.	Obligatien 1853	3	„	47
	dito 1856—1862	3	„	46¾
Griekenl.	dito (blaauwe)	5	„	28¼
Vereen.Stat.	dito (1874)	5	„	62¾
Illinois.	dito	7	„	76¼
Mexiko.	dito	3	„	37¼
Grenada.	dito afgestempeld	4⅜	„	14
Venezuela.	dito	2	„	23

WELDADIGHEID.

Veere, den 12 november 1863.

Het Burgerlijk armbestuur alhier voor den op handen zijnden winter zich even als te voren geconstitueerd hebbende als eene buitengewone commissie ter voorziening in de vele behoeften van alle armen zonder onderscheid, zal door biljetten van inschrijving de ingezetenen dezer gemeente in de gelegenheid stellen om van hunne belangstelling in het lot hunner verarmde medemenschen te doen blijken, terwijl het verder de vrijheid neemt de algemeen bekende liefdadigheid van Middelburgs ingezetenen ook voor de aan zijne zorg toevertrouwde armen in te roepen.

Het armbestuur voornoemd,
J. M. KUILER, voorzitter.
J. BRAAT.
M. J. VAN DEN HEUVEL,
secr. penningm.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

G. WITTERMANS
en
C. M. SALM.

Bergen-op-Zoom,
den 11 November 1863.

Algemeene kennisgeving.

Aardenburg, 11 November 1863.

Voorspoedig bevallen van een' Zoon, Mevr. BROESE—SCHOTEL.

Eenige kennisgeving.

Bevallen van eene Dochter C. P. VAN DE KAMER—LAMMERS.

12 November 1863.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij, mijnen Zoon en Behuwddochter, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer P. A. LE CLERCQ, in leven Ontvanger-Griffier van onderscheidene Polders, in den ouderdom van nagenoeg 73 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim 51 jaren.

Groede,
den 9 November 1863.

S. BRAKMAN,
Wed. le Clercq.

Heden overleed ons eenig Kindje, JOHANNES MARINUS, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna drie maanden.

Veere,
den 12 November 1863.

H. C. KUILER.
N. A. KUILER — Mets.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons eenigst Zoontje WILLEM CORNELIS, in den aanvalligen leeftijd van 6½ jaar.

Middelburg,
den 12 November 1863.

J. BRUGGE.
L. BRUGGE — Broekes.

Voor de ontvangen bewijzen van deelneming bij het overlijden van Mevrouw CORNELIA DE JONGH, Wed JAN HEMERIJK TAK, betuigen bij deze de Kinderen hunnen welmeenenden dank.

Middelburg,
den 11 November 1863.

Uit aller naam,
S. HEMERIJK TAK.

STRANDVONDERIJ.

Te Westkapelle is aangespoeld eene **Sloep**, van buiten zwart en van binnen geel geschilderd, met koper geklonken, lang 5 El, breed 1.70 El, overigens ongemerkt. — De regthebbende kan die reclameren bij den Burgemeester aldaar.

---

4 EN 4½ PCTS. HYPOTHEEK-OBLIGATIEN.

RENTEBETALING.

Het BESTUUR van de Nederlandsche Hypotheek-Bank berigt, dat de Coupons van hare Schuldbrieven, vervallende 1 December 1863, betaald zullen worden op Dingsdag 1 December aanst. en volgende werkdagen:

te Amsterdam, ten Kantore van de Ontvang- en Betaalkas, en verder op de Kantoren van:

Alkmaar, de Heeren DE LANGE & DE MORAAZ;
Arnhem, de Heeren E. C. ENGELBERTS & Co.;
Assen, den Heer E. A. SMIDT;
Dordrecht, de Heeren STOOP & RENS;
's Gravenhage, de Heeren SCHEURLEER & ZONEN;
Groningen, de Heeren MESDAG & ZONEN;
Haarlem, de Heeren WESTERKAPPEL & HOOFD;
's Hertogenbosch, den Heer F. VAN LANSCHOT;
Leeuwarden, den Heer A. GRATAMA;
Leyden, de Heeren LEZWIJN & EIGEMAN;
Middelburg, den Heer M. A. 't GILDE;
Rotterdam, de Heeren JAN HAVELAAR & ZOON;
Utrecht, de Heeren A. OORTMAN & ZOON;
Zwolle, de Heeren A. VAN DEVENTER & ZONEN.

Amsterdam, November 1863.

ZEE- EN
Brandassurantie-Agentuur.

Voor Middelburg en omstreken wordt GEVRAAGD, voor eene te **Amsterdam** te vestigen *Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij*, Kapitaal ƒ 500.000, een **Agent**, wiens uitgebreide relatien en soliditeit hem in staat stellen door plaatsing van enige aandeelen à ƒ 500,— op elk gefourneerd, de oprigting te bevorderen en zich later met de **Hoofd-Agentuur** te belasten, waaraan Provisie der gemaakte Premie en een vast Salaris zal verbonden zijn.

Reflecterenden adresseren zich met geteekende Brieven franco, onder letter A., bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, Vijgendam, te Amsterdam.

BEGRAFENIS-MAATSCHAPPIJ
UIT VOORZORG.

De DIRECTEUR heeft het genoegen hierbij kennis te geven, dat hij door Heeren Commissarissen gemagtigd is ter kennis van de Leden te brengen dat, met het oog op de voor velen zoo kommervolle Wintermaanden, aan allen die tot 31 October jl. als Leden waren ingeschreven, thans gedurende vier maanden, en wel December 1863 en Januarij, Februarij en Maart 1864, **vrijstelling van Contributie** wordt verleend, zoo dat de laatste Contributie Maandag 30 dezer zal worden opgehaald.

Middelburg, 13 November 1863.

Ons bekend,
Mr. W. C. BORSIUS,
P. REKKER, Commissarissen.

DE WAARDT FELTEN,
Directeur.

PUBLIEKE VERKOOPING op Woensdag 18 November 1863, des voormiddags ten tien ure, op den hoek van de Kaai en Wagenaarstraat en verder te **VEERE**, door den Notaris D. VERHULST, van eene partij

MEUBELAIRE GOEDEREN,

als: Tafels, Stoelen, Kabinet, Linnenkassen, Ladetafels, Canapé, Glazenkast, Bedden met toebehooren, Spiegels, Schilderijen, Koper-, Tin- en Blikwerk, Houtwerk en meer andere Goederen.

Daags te voren, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 ure, voor een ieder te zien.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 20sten November 1863, des voormiddags 11 ure, in de Herberg te **Brigdamme**, bewoond door J. CHRISTIAANSE, in het openbaar aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen de volgende partijen

WEILAND EN SPRINK,

gelegen in de Gemeente Sint-Laurens:

1. 1 Bund. 3 Roed. 35 Ellen WEILAND en SPRINK.
2. 84 Roeden 35 Ellen DITO.
3. 1 Bunder 81 Roeden 38 Ellen DITO.
4. 1 Bunder 13 Roeden 60 Ellen WEILAND.

Voorschreven Goederen zijn buiten Pacht en gelegen achter de Hofstede van PIETER GILDE te St. Laurens.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

OPENBARE VERKOOPING.

De Notaris M. BAX, te **Bergen op Zoom**, zal aldaar, aan de Waterschans, op Donderdag den 19den November 1863, des voormiddags om half tien ure precies, publiek verkoopen, eene aanzienlijke partij

GEZAAGD EN ONGEZAAGD

EIKENHOUT

van de beste kwaliteit, van differente zwaarte en lengte, tot 14 El Ned., als: Balken, Palen, Ribben, Planken; ook Greinen Planken en verdere Afbraak, af komstig van het afgebroken Groote Hoofd aldaar.

BELANGRIJKE

OPENBARE VERKOOPING,

ten overstaan van den Griffier Mr. P. J. A. VAN DAM, **op Zaturdag 28 November 1863,**

des avonds 6 ure, in het Gemeentehuis te KAPELLE, van de nombre van **172** extra zware, gave, regtstammige **OLMEN BOOMEN,** lang meestal 7.50 Ellen Nederlandsch, zwaar van 10 tot 32 duim Amsterdamsche maat, staande op de Buitenplaats **Bruëlis,** onder Kapelle; welke Boomen niet in massa maar in vijf Perceelen zullen geveild worden.

Aanwijzing door den Tuinman op BRUËLIS.

De ondergeteekende maakt het geëerde Pubiek bekend, dat op aanstaanden Zaturdag 14 November het van ouds bekende LOGEMENT en KOFFIJHUIS **het Breskens Veerhuis,** in de Nieuwstraat, weder zal geopend worden, bij welke gelegenheid dien avond van 7 tot 11 uur Muziek zal plaats hebben.

Vlissingen, 12 November 1863.

J. CORSMIT THEWIS.

J. H. UCHTMANN.

ONTVANGEN EENE GROOTE SORTERING

ORANJE LINT, VLAGGEDOEK,

MERINOS, KOKARDEN en

Strikken, Oranje Handschoenen,

HEEREN EN DAMES

ORANJE DASSEN, enz. enz.

VLAGGEN EN WIMPELS worden bij bestelling in den kortst mogelijken tijd afgeleverd.

WIMPELS à 50 cent, bij DE MAAGD, Langendelft.

ORANJE-LINT p. Rol en p. El, bij BOASSON, Markt.

De ondergeteekende verzoekt zijne begunstigers, welke nog van **LAMPIONS** zouden willen bediend zijn, hunne geëerde orders zoo spoedig mogelijk te willen opgeven. **Vlissingen** 13 November 1863.

C. GOEREE.

BRANDSTOFFEN.

De ondergeteekende op heden zijne Affaire geopend hebbende, beveelt zich beleefdelijk aan tot het leveren van **Hout, Turf, Schaal-, Meetkolen** en **Kokes.** — Hopende door eene prompte en civiele bediening de gunst zijner Stad- en Landgenooten waardig te worden. A. DE BROEKERT Pz.

Middelburg, 14 Nov. 1863. Seisstraat, wijk Q 15.

IN LOSSING **BRUSSELSCHE KOLEN (Mariemont)** voor A. C. VAN ASSENDELFT.

Op nieuw ontvangen **Gerookt Vleesch, Haasjes, Bolognes, Metworst** en **Gerookte Ossentongen,** bij J. P. PONSE, Lange Gortstraat.

Gezuiverde **Petroleum** à 37 cent per Kan, en **Oranje-Likeur** à 80 ct. per Flesch, bij J. BROERSE op het Zand.

Terstond een bekwame **Broodbakkersknecht** benoodigd, tegen goed loon. Men adressere zich met franco Brieven onder Letters D C, bij den Boekhandelaar S. OCHTMAN Jz., te Zierikzee.

Wordt verlangd eene **Jufvrouw,** om over dag de zorg van twee Kinderen op zich te nemen. — Brieven franco, onder letters G. a., aan het Bureau dezer Courant.

Eene **Dienstmeid** en **Waschvrouw** benoodigd. Adres Bureau dezer Courant.

Half November eene Burger **Dienstmeid** benoodigd, Langendelft B no. 135.

Bij den Boekdrukker MILBORN, ziet het licht

Feestgeschenk,

opgedragen aan

NEDERLANDS JEUGD,

gedrukt in Plano op Oranje Papier. — Prijs **5 cent,** 100 Ex. *f* **4,—.**

De MUZIEKALE CORRESPONDENTIE te 's GRAVENHAGE, heeft uitgegeven en aan de DEPOTS verzonden:

FEEST-MARSCH 1813-1863,

VOOR PIANO,

door L. F. REVIUS. Op. 27.

Schrijver van den UNCLE-TOMS GALOP.

Wegens de FRAAIJE **Titelplaat** tegen den verhoogden prijs van **60** cent:

te Middelburg, bij J. J. CEULEN;
te Goes, bij L. DE FOUW;
te Zierikzee, bij C. EISNER,

en verder door alle Boekhandelaren te ontbieden.

HET NATIONAAL HERINNERINGSFEEST IN 1863

GEDENKBOEK

VAN

NEERLAND'S VIJFTIGJARIG GRONDWETTIG VOLKSBESTAAN

ONDER HET

HUIS VAN ORANJE,

DOOR

P. H. WITKAMP.

VERSIERD MET PLATEN VAN D. VAN DER KELLEN JR. EN ANDERE NEDERLANDSCHE MEESTERS.

Het is een feest van hooge beteekenis dat Nederland in November 1863 viert.

Door tweespalt en 't inroepen van vreemde hulp van zijne vrijheid beroofd en zuchtend onder een stelsel van dwingelandij en bespieding, was Nederland in 1813 ten toppunt van ellende gekomen. Het land dat door de vlijt zijner bewoners ontwoekerd was aan de zee, dat tachtig jaren had gestreden voor zijne onafhankelijkheid, was vernederd tot een uitgezogen en verdrukt wingewest. Maar in November van dat gedenkwaardig jaar herwon Nederland zijne plaats in de rij der onafhankelijke volken, en weer in zijnen rang hersteld, viert het thans 't herinneringsfeest zijner bevrijding, 't herinneringsfeest tevens der verkrijging van zijnen grondwettigen regeringsvorm met een vorst uit het beminde Huis van Oranje-Nassau aan het hoofd.

Inder regtgeaard Nederlander zal den wensch koesteren dat de herinnering aan dit feest bewaard blijve en gaarne een werk ontvangen dat in beeld en schrift die gelukkige dagen voor den geest zal wederroepen.

Hiervan overtuigd, heeft de ondergeteekende besloten tot de uitgave van 't bovengenoemde werk, dat zoowel aan Neêrland's verheffing in 1863 en 't vijftigjarig tijdperk ouder WILLEM I, WILLEM II en WILLEM III zal aan de feestviering van 1813 gewijd zal zijn.

Het werk zal uitkomen in **Zes** Afleveringen, die ieder minstens **32** pag. roijaal oktavo druks en een keurige, door Nederlandsche kunstenaars vervaardigde *plaat zullen inhouden.*

Als nationaal Gedenkboek zal eene Naamlijst van Inteekenaren aan het werk worden toegevoegd.

Om van de rigtige uitvoering des werks ieder de bewijzen te geven, ligt eene proeve van TEKST en PLATEN bij alle Boekverkoopers ter inzage.

In geen geval zal voor het boek, met inbegrip der ***Platen meer in rekening kunnen worden gebragt dan f 4.***

Dordrecht. **J. P. REVERS.**

1813—1863.

GEEN NEDERLAND ZONDER ORANJE.

Dezer dagen wordt de inschrijving geopend bij de Boekhandelaren in alle steden des Vaderlands op eene **Monumentale voorstelling in Metaal:** *De aankomst van Prins Willem I te Scheveningen in* 1813, naar eene originele teekening uit die dagen.

Het model is ontworpen en vervaardigd in de Koninkl. Nederl. Fabriek van Gouden en Zilveren werken van J. M. VAN KEMPEN te Voorschoten. — **Prijs f 10.**

LEIDEN. **A. W. SYTHOFF.**

J. B. HUBER, te Groningen, heeft verzonden:

DE ALDOORDRINGENDE EN VRUCHTBAARMAKENDE KRACHT VAN HET WOORD GODS,

door **J. L. DE BOER,**
Theol. Dr. en Predikant te Veendam.
Prijs 30 cent.

ALB. VAN TOORENENBERGEN,

DE BIJBEL EEN WONDER. — Prijs 30 cent.

GODS LEIDINGEN MET JOHANNES HUSS,

MET PORTRET,
door Ds. **U. P. GOUDSCHAAL,**
Predikant te Scheemda.
Prijs 70 cent.

JEZUS

EN DE MODERNE IMMANENTIELEER.
EENE BEDENKING,
door **H. R. WARMOLTS,**
Predikant te Eexta. Prijs *f* 1,10.

BRIEVEN OVER DEN BIJBEL,

UITGEGEVEN DOOR
Dr. C. P. HOFSTEDE DE GROOT.
Prijs *f* 4.—

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	14	's morg.	6 ure.	Zaturdag	14	's morg.	10 ure.
Zondag	15	„	6	Zondag	15	„	10
Maandag	16	„	6	Maandag	16	„	10
Dingsdag	17	„	6	Dingsdag	17	„	10,30
Donderdag	19	„	6	Woensdag	18	„	10,30
Vrijdag	20	„	7	Vrijdag	20	's midd.	12
Zaturdag	21	„	8	Zaturdag	21	's morg.	6
Zondag	22	„	9	Zondag	22	„	6
Maandag	23	„	9 30	Maandag	23	„	7
Dingsdag	24	„	10 30	Dingsdag	24	„	7
Donderdag	26	„	5	Woensdag	25	„	7
Vrijdag	27	„	5,30	Vrijdag	13	„	10

EN VENTE:

à Bruxelles, chez A. DECQ, 9, rue de la Madeleine; — chez MUQUARDT, place Royale, et chez HAENEN, 8, rue des Paroissiens;
à Paris, chez GUILLAUMIN, 14, rue Richelieu;
à Leipzig, chez MUQUARDT,
etc hez les principaux libraires de la Belgique:

LES INSTITUTIONS REPRÉSENTATIVES EN AUTRICHE,

par P. DE HAULLEVILLE, un vol. in 12. Prix *fr.* 2,50.

SOMMAIRE: I. Introduction. — II. Résumé de l'histoire constitutionnelle de la monarchie autrichienne jusqu'au XVIIIe siècle. — III. La Pragmatique sanction. — Patente du 1er Août 1804 créant le titre d'empereur d'Autriche. — Règnes des empereurs François II et Ferdinand I. — IV. Révolution de 1848. — Ministère Schwarzenberg-Bach. — Evénemens de 1859. — V. Conseil de l'Empire renforcé. — Diplôme du 20 Octobre 1860. — Des divers partis constitutionnels. — VI. Constitution du 26 Février 1861. — VII. Les Nationalités dans l'Empire et en Hongrie. — Etat de la question hongroise.

CONSIDÉRATIONS ÉCONOMIQUES ET FINANCIÈRES

SUR LES RESSOURCES DE L'EMPIRE D'AUTRICHE.

IN-8. PRIX fr. 1½

SOMMAIRE: Introduction: Objet de ce travail; plan — § 1. Des valeurs foncières comme objets du crédit international. — § 2. Les ressources actuelles et l'avenir agricole et industriel de l'Autriche. — § 3. Des prêts hypothécaires effectués en Autriche. — A. Leurs avantages considérables, spécialement au point de vue de l'intérêt. — B. Leur complète sécurité. — I. Sécurité *légale.* — 1. Vérification facile du droit de propriété immobilière. — 2. Perfection de la législation hypothécaire. — 3. Garanties nombreuses et faveurs accordées aux prêts hypothécaires sur fidéicommis. — 4. La législation hypothécaire autrichienne est en vigueur en Hongrie, où elle est très-populaire. — II. Sécurité *réelle,* quant aux moyens d'expertiser la valeur vénale des immeubles. — III. Sécurité *monétaire* dont jouissent les prêteurs étrangers. — IV. Sécurité *économique* des prêts hypothécaires effectués en Autriche, à cause de la plus-value qu'acquièrent chaque jour les propriétés immobilières. — V. Sécurité *exceptionnelle:* l'assurance appliquée aux créances hypothécaires. — C. Avantages inhérents aux prêts hypothécaires effectués en Monnaie d'Autriche, au point de vue de l'amélioration probable du cours du change. — Conclusion.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.